

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

คัยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) (13 : 394) โดยมุ่งประเมินการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดขอนแก่น ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และจำแนกวรรณคดีที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

- 1.1 หลักการในการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และแนวปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียน
- 1.2 แผนปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2524

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยที่ใช้เทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบ
- 2.2 งานวิจัยที่ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 1 กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

- 1.1 หลักการในการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และแนวปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาได้เริ่มขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2517 โดยในชั้นต้น กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางขึ้น มีวัตถุประสงค์ให้ผู้บริหารโรงเรียนมีโอกาสพบปะกัน และมีโอกาสได้พบปะกับเจ้าหน้าที่ในระดับกรมกอง เป็นการมุ่งช่วยเหลือซึ่งกันและกันในแง่ของงานบริหาร

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2519 ภาวะการณ้ของบ้านเมืองในขณะนั้น มีการปลุกระดม ผู้บริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่างก็ประสบปัญหาทั้งในค้ำงาน

บริหารและการปกครองเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้รับการปลุกกระดมให้มีความกระตือรือร้นต่อครู-อาจารย์ อธิติกรรมสามัญศึกษาในขณะนั้น (นายสมาน แสงมลิ) มีความห่วงใยผู้บริหารโรงเรียนในส่วนภูมิภาคเป็นอย่างยิ่ง พิจารณาเห็นว่าในส่วนกลางนั้นมีกลุ่มโรงเรียนซึ่งสามารถระดมกำลังความคิดและติดต่อประสานงานซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นก็สามารถทำได้ทันที่ จึงได้ดำริให้มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนในส่วนภูมิภาคขึ้น ได้วางระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วย "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2519" ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ (11 : 7)

วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อให้โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ได้มีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านงานบริหาร งานวิชาการ และกิจกรรมอย่างอื่นที่เหมาะสม

แนวปฏิบัติของกลุ่มโรงเรียน

1. ให้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดต่างๆนอกเขตกรุงเทพมหานคร ฯ รวมกันเป็นกลุ่ม มีจำนวนตั้งแต่ 6 ถึง 15 โรงเรียน หากมีจำนวนมากกว่านี้ อาจแยกเป็นอีกกลุ่มหนึ่งได้

2. ให้มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ซึ่งแต่งตั้งจากหัวหน้าสถานศึกษาของทุกโรงเรียนในกลุ่ม และให้เลือกกันเองเป็นประธาน รองประธาน เลขานุการ และเจ้าหน้าที่อื่นอีกตามสมควร กรรมการบริหารมีหน้าที่ทำแผนงานประจำปี บริหารงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปี

3. ให้มีกรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ศึกษาธิการจังหวัด และให้มีศึกษานิเทศก์จังหวัด หรือศึกษานิเทศก์เขต แล้วแต่กรณี เป็นผู้ประสานงานของกลุ่มโรงเรียน ผู้ประสานงานมีหน้าที่เยี่ยมและประสานงานกับทุกโรงเรียน ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ ร่วมแก้ปัญหาด้านวิชาการ เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม คอยรายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มโรงเรียนในรอบปีให้กรมสามัญศึกษาทราบ ทั้งนี้ ผู้ประสานงานจะต้องเข้าร่วมในการประชุมของกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ทุกกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวต่างๆ

4. การส่งเสริมงานของกลุ่มโรงเรียน กรมสามัญศึกษาอาจตั้งงบประมาณประจำปี หรืออาจใช้เงินบำรุงการศึกษาของทางโรงเรียนก็ได้

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน (11 : 7)

1. จัดการประชุมกรรมการบริหารกลุ่มอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง
2. ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม
3. ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกลุ่ม ในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และการแก้ปัญหาอย่างอื่น
4. ให้ประสานงานกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2518 หรือหน่วยงานอื่นใดที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ทางการศึกษา

โดยสรุป กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา มุ่งเน้นกิจกรรม 4 ประเภท คือ (14 : 9)

1. งานด้านบริหาร ซึ่งได้แก่ ทรัพยากรการบริหาร 4 กระบวนการบริหาร และการแก้ปัญหา
2. งานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล-ประเมินผลการศึกษา
3. งานด้านบริการ ซึ่งได้แก่ งานสนับสนุนการสอน งานอาคารสถานที่
4. งานด้านกิจกรรม ซึ่งหมายถึงการจัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมตามนโยบายของกระทรวง หรือกรม

ต่อมาในปี พ.ศ.2522 หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงปัญหาการใช้หลักสูตร การควบคุมคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านวิชาการ ดังนั้นจึงได้วางโครงการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น โดยได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2522" ขึ้น ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ และหลักการได้ดังนี้ (11 : 10)

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือกันปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

แนวปฏิบัติในการจัดกลุ่มโรงเรียน

1. กลุ่มโรงเรียนมัศึกษามี 2 ประเภท คือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการทุกสังกัด

2. ให้โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการทุกโรงเรียนจัดเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดย

ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้รวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน การจัดโรงเรียนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด

ในส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดรวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกันในจังหวัดจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน ให้แต่ละกลุ่มมีชื่อดังนี้ "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด....." ถ้ามีหลายกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มมีชื่อดังนี้ "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัด..... กลุ่มที่....."

3. ให้โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายของกระทรวงศึกษาธิการทุกโรงเรียนจัดเป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้รวมโรงเรียนที่อยู่ใกล้กันจัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยใช้ชื่อ "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนกลาง กลุ่มที่....."

ในส่วนภูมิภาค ให้ศึกษาธิการเขตรวมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษานั้นๆ จัดตั้งเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยใช้ชื่อ "กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา....."

4. จำนวนโรงเรียนที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม แต่ละกลุ่มควรมีไม่เกิน 40 โรงเรียน

5. ให้มีคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วยครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือวิทยาลัยในกลุ่มโรงเรียน ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ หรือตำแหน่งอื่นที่เห็นสมควร และให้กรรมการบริหารกลุ่มมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. บริหารกลุ่มโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
 2. กำหนดแนวปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและรักษามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม ให้อยู่ในระดับดี ใกล้เคียงกัน
 3. ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
 4. วางระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่ง เพื่อให้การบริหารกลุ่มโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
 5. เรียกประชุมกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
 6. แต่งตั้งอนุกรรมการคณะต่างๆ เพื่อช่วยปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน
 7. เลือกประธานกรรมการ รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่นๆ แล้วรายงานต่อจังหวัด ศึกษาธิการเขต หรือกรมวิชาการ แล้วแต่กรณี ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับเลือกตั้ง
 8. รายงานผลการบริหารกลุ่มโรงเรียนต่อคณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียน ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนตุลาคม และ เมษายน
 9. พิจารณาเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการบริหารกลุ่มโรงเรียน
6. ให้แต่ละกลุ่มมีที่ปรึกษาและผู้ประสานงานดังนี้
- ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมศิลปากร และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดผู้ที่เหมาะสมเป็นที่ปรึกษา และให้กรมสามัญศึกษา จัดศึกษานิเทศก์คนหนึ่งเป็นผู้ประสานงาน ของแต่ละกลุ่มโรงเรียนด้วย
- ในส่วนภูมิภาค ให้ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าหน่วยศึกษา

นิเทศก์เขต หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด เป็นที่ปรึกษา และให้ศึกษานิเทศก์เขต
ศึกษานิเทศก์จังหวัด จัดศึกษานิเทศก์เขต หรือศึกษานิเทศก์จังหวัดคนหนึ่ง แล้วแต่กรณี
เป็นผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้แทน
สถาบันต่างๆมาเป็นที่ปรึกษา ตามความเหมาะสมได้

7. ให้มีคณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย อธิบดีกรม
วิชาการเป็นประธานกรรมการ รองอธิบดีกรมวิชาการ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา
และรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ
นวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผู้อำนวยการกองสถานศึกษาเอกชน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมพลศึกษา ผู้แทนกรมการศึกษา
นอกรโรงเรียน ผู้แทนศึกษานิเทศก์เขต(4 ภาคภูมิศาสตร์) หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
และผู้ทรงคุณวุฒิตามที่เห็นสมควร เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการ
ศึกษา กรมวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการกลุ่มโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาจัดกลุ่มโรงเรียน
2. เสนอแนะให้คำปรึกษาแก่กระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มโรงเรียน
เกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
3. พิจารณากำหนดแนวปฏิบัติงานและงบประมาณ
4. ประกาศรายชื่อคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ทั้งนี้ ในส่วน
ภูมิภาคอาจมอบหมายให้จังหวัด หรือเขตการศึกษาประกาศรายชื่อแทนก็ได้
5. รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนต่อกระทรวงศึกษาธิการ
ภายในวันที่ 31 กรกฎาคม
6. พิจารณาเรื่องอื่นๆเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
8. ให้กรมวิชาการ เป็นผู้ตั้งงบประมาณการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

โดยสรุป จะเห็นได้ว่า กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ พ.ศ.2522 นั้น ตั้งขึ้นเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่ง
ขึ้น และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน เน้นการทำงานในลักษณะเดียว กิจงานวิชาการ

โดยเน้นการวัดผลและการประเมินผลเป็นสำคัญ (14 : 8)

1.2 แผนการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2524

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ในระดับจังหวัดใดๆ จะมีกลุ่มโรงเรียนอยู่ 2 ประเภท คือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา ตามระเบียบกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2519 และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2522 ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมวิชาการ จะอย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติแล้ว กลุ่มโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท แทบจะเรียกได้ว่าเป็นใช้กรรมการบริหารชุดเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษานั้น กรรมการบริหารประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมของกรมสามัญศึกษา ส่วนกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของกรมวิชาการนั้น จะมีผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ในปีการศึกษา 2524 จังหวัดขอนแก่นได้จัดตั้งกลุ่มโรงเรียนเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยโรงเรียนสมาชิก 20 โรงเรียน
2. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยโรงเรียนสมาชิก 10 โรงเรียน
3. กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยโรงเรียนสมาชิก 19 โรงเรียน

ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่ม ในทุกปีการศึกษา กลุ่มโรงเรียนจะวางแผนการปฏิบัติงาน โดยจัดทำ "แผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียน" สำหรับการดำเนินงานในปีการศึกษา 2524 กลุ่มโรงเรียนต่างๆได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2524 ของ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 1

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
<p>กิจกรรมปกติ</p> <p>1. การประชุมกรรมการบริหารกลุ่ม ประจำเดือน</p> <p>2. กิจกรรมค่านิยม กำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาค ต่อ ปลายภาค</p> <p>3. การออกเยี่ยมโรงเรียนในเขตของกลุ่ม</p> <p>กิจกรรมพิเศษ</p> <p>1. โครงการประชุมสัมมนาครูผู้สอนชั้น ม.4</p>	<p>1. เพื่อสรุปผลงาน แจงข่าวที่ผู้บริหารควรรทราบ หรือ ขาวคราวความเคลื่อนไหวทางการศึกษา</p> <p>2. ปรีกษาหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแก้ปัญหาต่างๆร่วมกัน</p> <p>3. วางแผนปฏิบัติงาน โครงการต่างๆ</p> <p>เพื่อควบคุมมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละโรงเรียน มีเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน</p> <p>1. เพื่อเยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำ รวบรวมปัญหาต่างๆ เพื่อหาทางแก้ไข</p> <p>2. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานในโครงการต่างๆ</p> <p>1. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524</p>	<p>ประชุม/สัมมนา โดยเปลี่ยนสถานที่ประชุมตามความเหมาะสม</p> <p>ประชุมกำหนดอัตราส่วนคะแนนในแต่ละรายวิชา โดยผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p> <p>เดินทางไปเยี่ยมเยียนในบางโอกาส หรือใช้การประชุมประจำเดือนของกรรมการบริหารเป็นการเยี่ยมเยียน</p> <p>อบรม/สัมมนา โดยใช้เวลา 2 วัน</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
2. โครงการส่งเสริมการสอนวิชาภาษาอังกฤษอาชีพ	1. เพื่อปรับปรุงการสอนวิชาภาษาอังกฤษอาชีพ 2. เพื่อสนับสนุนโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก	จัดซื้ออุปกรณ์การสอนให้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก 4 โรงเรียน
3. โครงการอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่วัดผลและนายทะเบียน	1. เพื่อปรับปรุงงานวัดผลและงานทะเบียนของโรงเรียนในเขตกลุ่มให้มีแนวปฏิบัติที่เหมือนกัน และมีคุณภาพเท่าเทียมกัน 2. เพื่อทราบและรวบรวมปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับงานวัดผลและทะเบียน เพื่อหาทางแก้ไข	อบรม/สัมมนา โดยใช้เวลา 1 วัน

ตารางที่ 2 แผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2524 ของ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 2

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
<u>กิจกรรมปกติ</u> 1. การประชุมกรรมการบริหารกลุ่ม ประจำเดือน	1. เพื่อสรุปผลงาน แจ้งข่าวที่ผู้บริหารควรทราบ หรือข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการศึกษา	ประชุม/สัมมนา โดยเปลี่ยนสถานที่ประชุมตามความเหมาะสม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
<p>2. กิจกรรมต้านวัดผล กำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคต่อปลายภาค</p>	<p>2. ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแก้ปัญหาต่างๆร่วมกัน</p> <p>3. วางแผนปฏิบัติงานโครงการต่างๆ</p> <p>เพื่อควบคุมมาตรฐานการศึกษา ให้แต่ละโรงเรียนมีเกณฑ์และมีแนวปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน</p>	<p>ประชุมกำหนดอัตราส่วนคะแนนในแต่ละรายวิชา โดยผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ</p>
<p><u>กิจกรรมพิเศษ</u></p>		
<p>1. อบรม สัมมนาเจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุของโรงเรียน</p>	<p>1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียน เข้าใจระเบียบการเงินและพัสดุยิ่งขึ้น</p> <p>2. เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องการเงินและพัสดุของโรงเรียน</p>	<p>อบรม สัมมนา โดยใช้เวลา 2 วัน หลังจากผ่านการอบรมไปช่วงหนึ่งแล้ว กรรมการบริหารกลุ่มจะออกเยี่ยม เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆให้แก่โรงเรียนในกลุ่ม</p>
<p>2. โครงการจัดทำข้อสอบปลายภาค ชั้น ม.1-2-3</p>	<p>1. เพื่อให้แต่ละโรงเรียนมีแนวการสอนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>2. เพื่อควบคุมมาตรฐานผลการเรียน</p> <p>3. เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการทำข้อสอบแต่ละภาคเรียน</p>	<p>1. ประชุมผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เพื่อจำแนกจุดประสงค์รายวิชา และกำหนดจำนวนข้อสอบ</p> <p>2. ส่งตัวแทนครูจากโรงเรียนต่างๆมาออกข้อสอบ</p> <p>3. คัดเลือกข้อสอบ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบ</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
3. โครงการส่งเสริมการกีฬาของกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพละนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง 3. เพื่อคัดเลือกนักกีฬาและนักกรีฑาดีเด่น เพื่อส่งเข้าแข่งขันในระดับจังหวัด 	<p>เป็นงานส่งเสริมงานวิชาการ ใช้วิธีจัดแข่งขันกีฬาในโรงเรียน แล้วคัดเลือกตัวแทนกลุ่มเพื่อส่งไปแข่งขันในระดับจังหวัด</p>
4. โครงการจำหน่ายผลผลิตของนักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสนับสนุนการเรียนวิชาการงานอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต 3. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาการงานอาชีพ 	<p>เป็นงานส่งเสริมงานวิชาการ ใช้วิธีการให้แต่ละโรงเรียนรวบรวมผลงานของนักเรียนในรายวิชาศิลป และ การงานอาชีพ ในรอบ 5 เดือน แล้วนำสินค้าที่รวบรวมได้ไปขายในงานเทศกาลไหม จังหวัดขอนแก่น</p>
5. โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางปัญญาและจริยธรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมความรู้ความถนัดของนักเรียน 2. ส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน 	<p>เป็นงานส่งเสริมงานวิชาการ ใช้วิธีแข่งขันตอบปัญหาภายในโรงเรียน แล้วคัดเลือกตัวแทน ส่งไปแข่งขันทางโทรทัศน์ในจังหวัด และใช้วิธีจัดประกวดมารยาทนักเรียนภายในโรงเรียน (ก.ค.-ธ.ค.)</p>

ตารางที่ 3 แผนปฏิบัติการ ปีการศึกษา 2524 ของ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น กลุ่มที่ 3

กิจกรรม/โครงการ	วัตถุประสงค์	ลักษณะงาน/วิธีการ
กิจกรรมปกติ		
1. ประชุมกรรมการบริหารกลุ่ม ประจำเดือน	1. เพื่อสรุปผลงาน แจ้ง ข่าวที่ผู้บริหารทราบ หรือข่าวคราวความเคลื่อนไหว ทางการศึกษา 2. ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ และแก้ ปัญหาต่างๆร่วมกัน 3. วางแผนปฏิบัติงาน โครงการ ต่างๆ	ประชุม สัมมนาโดย เปลี่ยนสถานที่ประชุม ตามความเหมาะสม
2. กิจกรรมด้านวัตถุประสงค์ การกำ หนดอัตราส่วนคะแนนระหว่าง ภาค ต่อ ปลายภาค	เพื่อควบคุมมาตรฐานการ ศึกษา ให้แต่ละโรงเรียน มีเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ เท่าเทียมกัน	ประชุมกำหนดอัตรา ส่วนคะแนนในแต่ละ รายวิชา โดยผู้บริหาร โรงเรียน หรือผู้ช่วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
3. ออกเยี่ยมโรงเรียนในเขต ของกลุ่ม	1. เพื่อเยี่ยมเยียน ให้อำ แนะนำ รวบรวมปัญหา ต่างๆ เพื่อหาทางแก้ไข 2. เพื่อติดตามผลการดำเนิน งานในโครงการต่างๆ	เดินทางไปเยี่ยมเยียน ในบางโอกาส หรือ ใช้การประชุมประจำ เดือนของกรรมการ บริหารเป็นการเยี่ยม เยียน
กิจกรรมพิเศษ		
โครงการประชุม สัมมนาครูผู้ สอนชั้น ม.4	1. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ในหลักสูตร ม.ปลาย พ.ศ.2524	อบรม สัมมนาโดย ใช้เวลา 2 วัน

เปรียบเทียบแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มโรงเรียน

จากการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม
ที่ตั้งได้สรุปผลของแผนตามตารางที่ 1, 2 และ 3 ผู้วิจัยจะทำการพิจารณาเปรียบเทียบ
แผนปฏิบัติการของทั้ง 3 กลุ่ม โดยพิจารณาเปรียบเทียบใน 3 มิติ คือ

1. ความตรง และความถูกต้อง (Validity and Correctness)
2. ความชัดเจน (Clarification)
3. การนำไปปฏิบัติ (Implementation)

โดยจะทำการพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละมิติพร้อมกันทั้ง 3 กลุ่ม ดังตาราง
ที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
<p><u>ความตรงและความถูกต้อง</u></p> <p>แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มที่ 1 เขียนขึ้นโดยยึดแบบฟอร์มการเขียนแผนปฏิบัติการของกรมสามัญศึกษา ซึ่งกำหนดรายละเอียดของแผนไว้อย่างละเอียด ชัดเจน</p> <p>แผนปฏิบัติการของกลุ่ม ได้จัดทำเป็นรูปเล่ม และกำหนดโครงการที่จะปฏิบัติไว้ครบถ้วนทุกโครงการ</p> <p><u>ความชัดเจนของแผน</u></p> <p>แผนปฏิบัติการมีความชัดเจนในโครงการแต่ละโครงการ</p>	<p>แผนปฏิบัติการของกลุ่มที่ 2 ได้ปฏิบัติเช่นเดียวกับแผนของกลุ่มที่ 1 ได้จัดทำพิมพ์แผนปฏิบัติการเป็นรูปเล่ม บรรจुरายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการไว้อย่างครบถ้วน</p> <p>แผนปฏิบัติการมีความชัดเจนดีมาก มีบัญชีขบ</p>	<p>ขาดแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยต้องใช้การสัมภาษณ์ประธานกลุ่ม เพื่อที่จะสรุปว่ากลุ่มใดวางแผนที่จะดำเนินกิจกรรมด้านใดบ้าง</p> <p>ขาดแผนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่เป็นไปตามความต้องการของกรมเจ้าสังกัด</p> <p>ค่ายไม่มีแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้</p>

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
<p>มีการเขียนระบุจุดประสงค์ที่เด่นชัด ระบุแนวปฏิบัติ ขั้นตอนดำเนินการ ตลอดจนผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน อีกทั้งกำหนดวัน-เวลาในการดำเนินโครงการแต่ละโครงการและแต่ละขั้นตอนไว้เด่นชัด</p> <p><u>การนำแผนไปปฏิบัติ</u></p> <p>ความชัดเจนของแผน การจัดทำแผนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดระบบข้อมูลที่ดี สะดวกต่อการนำมาศึกษาวิเคราะห์และตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน</p> <p>คุณสมบัติต่างๆข้างต้น จะทำให้การนำแผนไปปฏิบัติมีความเป็นไปได้สูง</p>	<p>ประมาณที่ได้จัดสรรไว้ชัดเจน ระบุโครงการที่จะปฏิบัติ จุดประสงค์ของโครงการ ขั้นตอนดำเนินการแต่ละโครงการ ระบุวัน-เวลาในแต่ละขั้นตอนและแต่ละโครงการไว้ชัดเจน อีกทั้ง มีปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีอีกด้วย ซึ่งทำให้สะดวกต่อการตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงาน</p> <p>ความชัดเจน ความเด่นชัดของแผน และมีแผนที่เป็นลายลักษณ์อักษร สะดวกต่อการนำมาวิเคราะห์ศึกษา และควบคุมการปฏิบัติตามแผน คุณสมบัติเหล่านี้จะทำให้การนำแผนไปปฏิบัติมีความคล่องตัวและบรรลุผลตามเป้าหมายได้</p>	<p>ไม่สามารถวิเคราะห์ความชัดเจนของแผนได้</p> <p>เนื่องด้วยขาดแผนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ขาดระบบการบันทึกและการจัดเก็บข้อมูลที่ดี จะมีผลต่อการสื่อความหมาย ทำให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบร่วมกันไม่ทราบแนวปฏิบัติในแต่ละโครงการ ซึ่งลักษณะเช่นนี้น่าจะก่อให้เกิดปัญหาในการนำแผนไปปฏิบัติ</p>

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง โดยเลือกศึกษางานวิจัยใน 2 ลักษณะ คือ งานวิจัยที่ใช้เทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการวิจัย แนวทางการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ และทำการศึกษางานวิจัยที่มุ่งศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน เพื่อที่จะได้ทราบว่า เท่าที่ผ่านมามีผู้ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ในแง่ใดบ้าง และผลการศึกษาเป็นเช่นไร

2.1 งานวิจัยที่ใช้เทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบ

นักวิจัยหลายท่านได้นำเทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบมาใช้ในการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เช่น

ประคินันท์ ลุขรมัย ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองการประเมิน โดยประยุกต์แบบจำลองชิป (CIPP Model) และแบบจำลองความไม่สอดคล้อง (Discrepancy Model) เพื่อประเมินระบบหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาในวิทยาลัยครูที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อเรื่องโดยใช้ความรู้เชิงทฤษฎีและผลการวิจัย เพื่อที่จะสรุปเป็นแบบจำลองโครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาที่ควรจะเป็น ซึ่งถือเป็นส่วนมาตรฐาน (Standards) ซึ่งปรากฏว่าได้โครงสร้างซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่อง กระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาให้นักศึกษา และวิธีการประเมินผล เมื่อได้โครงสร้างส่วนมาตรฐานแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบประเมิน โครงสร้างระบบหลักสูตรจิตวิทยาที่ใช้ในปัจจุบัน กับ หลักสูตรส่วนมาตรฐานที่ควรจะเป็น พร้อมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรด้วย เทคนิคที่ใช้ในการประเมินคือ การตรวจสอบความไม่สอดคล้องเชิงบรรยาย แล้วสรุปผล ปรากฏผลการประเมิน คือ โครงสร้างส่วนมาตรฐาน กับโครงสร้างระบบที่ใช้ในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกัน คือ ทุกวิชาในหลักสูตรส่วนมาตรฐานเป็นหน่วยเดียวกันและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน แต่ในหลักสูตรส่วนประกอบการถือว่าทุกรายวิชาต่างก็เป็นรายวิชาในหลักสูตร องค์ประกอบของโครงสร้างส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายและเนื้อเรื่องสอดคล้องกัน แต่ส่วนที่เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ทางจิตวิทยาให้แก่นักศึกษาและการประเมินผล ไม่สอดคล้องกัน ในด้านการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

ปรากฏว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิสัยและทัศนพิสัย บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะพิสัยบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับปานกลาง (15 : 180-185)

เพ็ญศิริ คำนชนะ ได้ใช้เทคนิคการติดตามผล ประเมิน โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป้าหมายของการศึกษา คือ ประเมินประสิทธิผลทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษา การติดตามผลผู้รับทุนการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา และความคิดเห็นของผู้รับทุนการศึกษา เป็นตัวชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเปรียบเทียบเข้าคู่กัน (Matched Pairs) ระหว่างผู้ที่ได้รับทุนการศึกษากับผู้ที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา โดยกำหนดให้มีคุณสมบัติที่สำคัญเหมือนกัน แล้วทำการศึกษาอัตราส่วนความสูญเสียเปล่า ประสิทธิภาพของผู้รับทุนการศึกษา ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษาและคะแนนวิทยานิพนธ์ สรุปผลการประเมินว่า มีอัตราส่วนความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาอันเกิดจากการเรียนไม่สำเร็จของผู้รับทุนการศึกษา อัตราส่วนประสิทธิผลทางการศึกษาปรากฏว่าผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการศึกษามากกว่ากำหนดเวลาขั้นต่ำของหลักสูตร ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาของกลุ่มผู้รับทุนน้อยกว่าระยะเวลาเฉลี่ยของผู้ไม่ได้รับทุน คะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรของผู้รับทุนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ไม่ได้รับทุน คะแนนวิทยานิพนธ์ของผู้รับทุนกับผู้ไม่ได้รับทุนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านความก้าวหน้าทางวิชาการของผู้รับทุนการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่า จำนวนผู้รับทุนการศึกษาที่ศึกษาต่อจนสำเร็จปริญญาเอกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้รับทุนการศึกษามีผลงานทางวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้ได้รับทุนได้ให้บริการแก่สังคมต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ในส่วนที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปรากฏว่าได้ทำงานตรงตามสาขาที่ศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นสมาชิกของชมรมวิชาชีพต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ผู้รับทุนที่เป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษามีความก้าวหน้าทางตำแหน่งวิชาการต่ำกว่า เกณฑ์ ในด้านความคิดเห็นของผู้ได้รับทุนการศึกษาพบว่า งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมีความเหมาะสม โครงการนี้มีประโยชน์ควรดำเนินต่อไปและควรขยาย ความเหมาะสมในการดำเนินงานพบว่า การดำเนินงานของโครงการส่วนใหญ่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการให้ผู้ลาราชการมาศึกษาต่อได้รับทุน จำนวนเวลาที่ให้ผู้รับทุนทำงาน และจำนวนเงินทุนที่ได้รับ ซึ่งมีค่าต่ำกว่า เกณฑ์ (16 : 66-72)

ลักขณา บรรพภาณุจน์ ได้ทำการประเมินโครงการอบรมครูประจำการที่ไม่มีวุฒิ ของกองส่งเสริมวิद्याฐานะครู กรมการฝึกหัดครู โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) เป็นรูปแบบในการประเมิน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประจำการที่เข้ารับการอบรมในโครงการรุ่นที่ 4 จำนวน 77 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต การสอน และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินได้ทำการประเมินโครงสร้างทั้ง 4 ประเภทตามโครงสร้างของแบบจำลอง คือ

1. ประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษาของชาติ
2. ประเมินความเหมาะสมและความเพียงพอของปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในโครงการ
3. ประเมินกิจกรรมดำเนินการตามที่วางแผนไว้
4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ผลการประเมินปรากฏว่า มีความสอดคล้อง บรรลุผลตามเป้าหมายในทุกด้าน (17 : 90-97)

วชิระ น้ำเพชร ได้ทำการประเมินโครงการประชุมสัมมนาผู้แทนศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม เพื่อจัดตั้งชมรมส่งเสริมกิจกรรมการเล่นดนตรีไทย โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) เป็นรูปแบบในการประเมิน ได้ทำการประเมิน 4 ประเภท คือ ประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประเมินปัจจัยที่ใช้ในโครงการ ประเมินความเหมาะสมของการวางแผนดำเนินงาน และประเมินผลผลิตของโครงการ แนวทางการวิจัยมีลักษณะใกล้เคียงกับการวิจัยของ ลักขณา บรรพภาณุจน์ ผลการประเมินมีเพียงประการเดียวที่ไม่บรรลุผล คือ ในแง่ของผลผลิตของโครงการ กล่าวคือ ชมรมส่งเสริมกิจกรรมการเล่นดนตรีไทยซึ่งต้องการให้จัดตั้งขึ้นตามเป้าหมาย มีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์อยู่มาก (18 : 155-161)

สมหวัง ทิธยานุวัฒน์ และวารณพร วิเชียรวงษ์ ได้ใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) ประเมินผลโครงการประชุมปฏิบัติการเรื่อง "การประเมินผลการเรียนของนิสิต" ผู้เข้าร่วมประชุม คือคณาจารย์คณะต่างๆของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน

40 คน โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้โดยเฉพาะเทคนิคการประเมินผลการเรียนของนิสิตคณะต่างๆ ผู้ประเมินใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participated Observation) สัมภาษณ์คณาจารย์ผู้เข้าร่วมประชุมและประธานอนุกรรมการจัดการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และการศึกษาเอกสาร ผลการประเมินปรากฏว่า จุดมุ่งหมายของโครงการประชุมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายหลักของหน่วยพัฒนาคณาจารย์ ทรัพยากรที่มีเอื้ออำนวยต่อการจัดการประชุม การกำหนดแผนการดำเนินงานกิจกรรมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผลการประชุมทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการ และระบบการประเมินผลการเรียนของนิสิต และยังได้รับประสบการณ์ตรงในการวิเคราะห์และพัฒนาแบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลอีกด้วย (12 : 99-146)

คณะอนุกรรมการประเมินผลการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2525 และกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการประเมินผลการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ปี 2525 เพื่อศึกษาว่าการจัดงานและกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เพียงใด ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมที่จัดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของการจัดงานวันเด็กแห่งชาติ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ความสนใจของเยาวชน ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆในการจัดงาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แบบสังเกต โดยใช้ผู้สังเกตหรือผู้สำรวจจำนวนมาก ซึ่งได้ผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี ผู้สังเกตจะทำการวิเคราะห์กิจกรรมที่สังเกตเห็นว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อใดในบรรดาจุดประสงค์ของการจัดงาน ซึ่งระบุไว้ 6 ข้อ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการสรุปผลความสอดคล้องใช้สัดส่วนร้อยละของจำนวนกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แล้วสรุปพิจารณาว่ากิจกรรมที่ได้จัดขึ้นทั่วประเทศ ได้สนองต่อ นโยบาย หรือวัตถุประสงค์ข้อใดมากที่สุด (19 : 9-13)

คริสตี มาเรียน วี แฟร์กลอส แห่งมหาวิทยาลัยบอล สเตท ได้ทำการประเมินโปรแกรมบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท ของ เซนต์ ฟรานซิส กอลเลจ โดยมีจุดประสงค์ที่จะประเมินคุณภาพ และประสิทธิผลของการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ของวิทยาลัย ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบถามซึ่งสร้างขึ้นเอง โดยในขั้นต้นได้ใช้เทคนิคการศึกษานำเพื่อที่จะสรุปขอบเขตของเนื้อหาสาระของแบบถาม คำถามในรอบแรกได้จากนักศึกษารุ่นปัจจุบัน และในอดีต

บุคคลที่ใช้ในการศึกษานี้ จะไม่นำมาใช้ในการตอบแบบถามในรอบการสำรวจจริง หลังจากได้แบบถามในขั้นสุดท้ายแล้ว ก็ได้นำแบบถามไปทดลองใช้เพื่อขจัดข้อคำถามที่มีความหมายสับสน หรือตีความหมายได้หลายทาง แล้วทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อนำไปใช้เป็นแบบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ระหว่างปี 1962-1972 จำนวน 500 คน กลุ่มผู้ที่กำลังศึกษา 300 คน และสมาชิกที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในคณะบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 45 คน ข้อมูลที่ได้มาได้ทำการวิเคราะห์ความถี่ สัดส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วใช้เทคนิคการเรียงอันดับ (Rank Orders) ข้อกระทงตามลำดับน้ำหนักความสำคัญ รวมถึงน้ำหนักความสำคัญของผลการประเมินสถาบัน ซึ่งผลการประเมินเปรียบเทียบจะทำให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในการปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาในโอกาสต่อไป (20 : 6257-A)

แมคควีน ไชค์เครส (McQUEEN, Childress) แห่งมหาวิทยาลัย อารีโซน่า ได้ทำการติดตามผล (Follow-up Study) โปรแกรมบัณฑิตศึกษาในสาขาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยอารีโซน่า วัตถุประสงค์ของการวิจัยมี 2 ประการ คือ มุ่งประเมินโปรแกรมบัณฑิตศึกษา สาขาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัย และวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้สำเร็จการศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์วิชาชีพ การประเมินผลหลักสูตร และการประเมินผลโปรแกรม โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงโปรแกรมของมหาวิทยาลัยในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยได้ใช้แบบถามซึ่งสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบถามไปยังผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 41 คน และผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาโท จำนวน 232 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปี 1960-1972 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สัดส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการเรียงอันดับ วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ ความคิดเห็นของผู้สำเร็จปริญญาเอก และความคิดเห็นของกลุ่มผู้สำเร็จปริญญาโท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ส่วนใหญ่ของผู้ที่สำเร็จปริญญาเอก ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์อยู่ในระดับอุดมศึกษากระจายอยู่ทั่วไปในสหรัฐอเมริกา หน้าที่ประจำคือการสอนโดยได้รับเงินเดือนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 15,000 - 19,999 ดอลลาร์ ต่อปี เหตุผลที่เลือกศึกษาระดับปริญญาเอกนี้ คือความศรัทธาในทีมงานของมหาวิทยาลัย และความช่วยเหลือต่างๆ ผู้สำเร็จ

การศึกษาประเมินผลโปรแกรมบัณฑิตศึกษา: กินค่าเฉลี่ยในเกือบทุกด้าน และเห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดจนค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความเหมาะสม และมีความเห็นว่าคุณค่าที่ได้รับในแง่ของหลักการสถิติและการวิจัยอยู่ในระดับน้อย องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพที่ได้รับในขณะที่เรียนคือ การร่วมกิจกรรมกันระหว่างนิสิต ปฏิบัติการร่วมระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษา และการสัมมนาในชั้นเรียน การเตรียมตัวสำหรับการสอบรวบยอดและการทำหน้าที่ช่วยสอนในระหว่างที่เรียนมีผลน้อยมากต่อการพัฒนาวิชาชีพ สำหรับในระดับปริญญาโทสรุปได้ว่า เป็นการเริ่มก้าวเข้าสู่ระดับวิชาชีพ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในรัฐอาร์โซน่าและปัจจุบันก็ยังทำหน้าที่เป็นครูสอนในสาขาธุรกิจศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในรัฐอาร์โซน่า สาเหตุที่เข้าศึกษาเนื่องจากความต้องการของสถาบันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน และความต้องการส่วนตัว ผู้สำเร็จการศึกษาพึงพอใจในการจัดการศึกษาในสาขานี้ที่ยืดหยุ่นแก่ความต้องการสนใจและความตั้งใจเป็นหลักในการคัดเลือกก่อนที่จะเข้าศึกษา และมีความเห็นว่าการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงโปรแกรมในบางส่วน เช่นวิชาแกนบังคับที่ให้เรียน เนื้อหาในรายวิชา การประเมินผลวิธีสอน ตลอดจนรายละเอียดของรายวิชาในหลักสูตร จะเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งในการปรับปรุงโปรแกรม โดยสรุปกล่าวได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีความพอใจในคุณค่าของโปรแกรมการศึกษาและมีความเห็นว่าจะเข้าร่วมในโครงการของมหาวิทยาลัยอีกหากมีโอกาส (20 : 6224-A)

โฮโรวิทซ์ มาร์ค วอร์เรน แห่งสถานฝึกหัดครูของมหาวิทยาลัยโคโลัมเบีย ได้ทำการศึกษาสถานภาพของบทบาทของผู้บริหารระดับประถมศึกษา ในนครนิวยอร์ก ภายหลังจากระยะเวลา 5 ปี ในการกระจายอำนาจทางการศึกษา เป็นการติดตามผลในระยะยาว (Longitudinally Examines) เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องจากการวิจัยของ เดล แมน (Dale Mann) ซึ่งตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาตามแนวนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการจะจัดตั้งสภาคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือในการตัดสินใจสั่งการ ผู้วิจัยได้ทำการติดตามผลของการบริหารตามแนวทางนี้ในปี 1975 ภายหลังจากที่ได้เริ่มโครงการนี้ไปแล้ว 5 ปี โดยใช้แบบถามและการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าในขั้นต้นผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้ระบบสภาคณะกรรมการที่แต่งตั้ง รองลงมาคือสภาคณะกรรมการที่ใช้วิธีการเลือกตั้ง และวิธีการโหวตเสียงแบบเสรี ตามลำดับ สำหรับผลการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ในปี 1975 ปรากฏว่า

ร้อยละ 47 ของกลุ่มตัวอย่างเดิม ใช้วิธีการเลือกตั้ง ร้อยละ 30 ใช้วิธีการแต่งตั้ง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า แนวโน้มของบทบาทจะเป็นไปในทิศทาง การเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น และผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าตนเองต้องทำหน้าที่ในฐานะของตัวแทนของชุมชนมากยิ่งขึ้น (21 : 4827-4828-A)

สเปนเซอร์ บาบารา เบรนต์ (SPENCER , Barbara Brandi) แห่งสถานฝึกหัดครูของมหาวิทยาลัย โคลัมเบีย ได้ทำการพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการประเมิน (Model) สำหรับโปรแกรมการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อชุมชน (Community Adult Education) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการประเมิน โดยอาศัยแนวความคิดของวิธีการประเมินความไม่สอดคล้อง (Discrepancy Approach) เป็นหลัก แนวทางการพัฒนารูปแบบได้ใช้วิธีการศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โปรแกรมและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อีกทั้งได้ทดลองใช้รูปแบบในการประเมิน โปรแกรมตัวอย่าง ซึ่งการทดลองใช้ในลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้รูปแบบกับ โปรแกรมเฉพาะ (Specific Program) ในโอกาสต่อไป ในขั้นของการประเมินได้ใช้เทคนิคการประเมินความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพที่เกิดขึ้น (Current) กับ สภาพที่คาดหวัง (Intended) ผลการศึกษาปรากฏว่าได้รูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมมิติที่สำคัญๆ คือ การกำหนดจุดประสงค์ของโปรแกรม กระบวนการบริหาร การจัดทีมงาน ผลผลิตต่อสังคม เทคนิคการสอน และระบบการประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง หรือยืดหยุ่นรูปแบบได้ตามความเหมาะสม ทำให้ได้รูปแบบที่ยืดหยุ่น สะดวกต่อการนำไปใช้และจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อการปรับปรุงโปรแกรม และการขยายโปรแกรม ได้เป็นอย่างดี (21 : 4850-A)

จากการศึกษา งานวิจัยของสเปนเซอร์ จะเห็นว่าผู้วิจัยมุ่งเน้นการพัฒนา รูปแบบการประเมิน (to Develop an Evaluation Model) เป็นสำคัญ ขณะเดียวกันก็ทดลองใช้รูปแบบการประเมินกับ โปรแกรมเฉพาะอย่าง ซึ่งนอกเหนือจากประโยชน์โดยตรงต่อ โปรแกรมที่มุ่งประเมินแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษารายละเอียด แนวทางการใช้รูปแบบการประเมิน หรือแนวทางการยืดหยุ่นของรูปแบบในการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ (Application) ในโอกาสต่อไปได้อีกด้วย

2.2 งานวิจัยที่ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

การศึกษาวิจัยงานของกลุ่มโรงเรียน ได้มีผู้ศึกษาไว้บางลักษณะ บางกรณี ทั้งที่เป็นกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น

ชูชาติ ทรัพย์มาก ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง" ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2520 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประธานกลุ่มจำนวน 20 คน ครูใหญ่ 100 คน และครู จำนวน 200 คน เป้าหมายในการศึกษามี 5 ด้านคือ หลักสูตรและวัสดุประกอบการสอน การเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มบุคคลทั้งสาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางด้านวิชาการของกลุ่มในปัจจุบันไม่แตกต่างกัน คือ ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกด้าน และมีความเห็นว่าควรเพิ่มบทบาทให้มากขึ้นในทุกด้าน ทั้ง 3 กลุ่มคาดหวังให้กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านต่อไปนี้ เรียงตามลำดับความต้องการ คือ หลักสูตรและวัสดุประกอบการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ (22 : 98-108)

อุไร ชูติเนตร ได้ทำการศึกษาเรื่อง "กระบวนการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง" ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน 7 ด้าน คือ การวางแผน การมอบหมายงาน การประสานงาน ความร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผล การงบประมาณ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน 8 กลุ่ม จำนวน 103 คน กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เกี่ยวกับการวางแผนงาน กลุ่มโรงเรียนยังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย กลุ่มไม่กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและขาดบุคลากรในการวางแผน ในส่วนที่เกี่ยวกับการมอบหมายงาน กลุ่มปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก อาจมีปัญหบ้างในแง่ที่ว่าบุคลากรมีงานประจำมากอยู่แล้วทำให้ไม่สามารถทำงานให้กลุ่มได้อย่างเต็มที่ ในด้านการประสานงาน โดยสรุปการประสานงานของกลุ่มอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้งนี้เพราะ

มีปัญหาด้านการสื่อสาร ในด้านความร่วมมือโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก มีปัญหาบ้างในแง่ความคิดเห็นส่วนตัว ความใจแคบ ไม่ฟังความคิดเห็นของคนอื่น ในบางครั้งใช้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมกลุ่ม ซึ่งทำให้ขาดอำนาจในการตัดสินใจ กระบวนการบริหารกลุ่มในด้านการรายงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย ล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้เพราะขาดบุคลากรในด้านนี้และงบประมาณมีน้อย ในด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในเกณฑ์น้อย กลุ่มขาดบุคลากรที่มีความสามารถด้านนี้ ขาดงบประมาณ ยานพาหนะในการติดตามผลงาน ในส่วนที่เกี่ยวกับการงบประมาณ โดยเฉลี่ยการงบประมาณของกลุ่มอยู่ในเกณฑ์น้อย มีงบประมาณจำกัด ในบางครั้งต้องใช้เงินส่วนตัว การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความยากลำบาก (23 ะ 119-125)

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา " ได้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยกำหนดจุดประสงค์ในการศึกษา แล้วทำการรวบรวมข้อมูลให้ครบตามจุดประสงค์นั้น จุดประสงค์ในการศึกษา เพื่อต้องการทราบสภาพการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะการรวมกลุ่ม จำนวนสมาชิกในกลุ่ม
2. ลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม
3. การเลือกประธาน เลขานุการ
4. บทบาทของผู้ประสานงานกลุ่ม
5. กิจกรรมด้านวิชาการของกลุ่ม
6. การประเมินผลโครงการต่างๆของกลุ่ม
7. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม
8. การเผยแพร่ผลงานของกลุ่ม
9. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานของกลุ่ม
10. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บทบาทการดำเนินงานของกลุ่มเป็นลักษณะการประชุมปรึกษาหารือกัน ประธานและเลขานุการกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้ประสานงานกลุ่มมีบทบาทมาก การรับผิดชอบโครงการต่างๆใช้วิธีแบ่งความรับผิดชอบเป็นโรงเรียนๆไป กิจกรรมด้านวิชาการของกลุ่มส่วนมากประธานและเลขานุการกลุ่มเป็นผู้ทำรายงานเสนอ กิจกรรมที่กลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติไปแล้ว เรียงตามลำดับจากมากไป

น้อย คือ การสังเกตและเยี่ยมโรงเรียนสมาชิก การช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิกในกลุ่ม การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ และการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นๆ การติดตามและประเมินผลโครงการต่างๆของกลุ่มมีการประเมินเพียงบางครั้งเท่านั้น และมีบางกลุ่มที่ไม่เคยมีการติดตามผลงานเลย วิธีการประเมินส่วนมากใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับผลงานของกลุ่มโดยสรุปเป็นที่น่าพอใจ ระบบกลุ่มโรงเรียนให้ประโยชน์มาก ทำให้สภาพของโรงเรียนต่างๆดีขึ้นจากเดิม

ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบกลุ่มโรงเรียน คือ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้-ประสบการณ์ระหว่างผู้บริหาร แลกเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาการเรียนการสอน เป็นการฝึกกำลังครูในการพัฒนาการศึกษา ทำให้ครูมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครู-อาจารย์ ช่วยเหลือกันทางด้านบุคลากร แลกเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาการปกครองนักเรียน

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่ม คือ โรงเรียนอยู่ห่างไกลกัน ขาดแก่การประสานงาน งานประจำมีมากทำให้การทำงานเพื่อกลุ่มได้ไม่เต็มที่ ระเบียบของกลุ่มยังคลุมเครือ อำนาจของประธานกลุ่มไม่เด่นชัด งบประมาณมีน้อย ครู-อาจารย์ยังไม่เข้าใจเรื่องของกลุ่มโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการที่จะทำให้กลุ่มโรงเรียนสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ควรจัดสรรงบประมาณให้กลุ่มมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยสมควรได้รับไม่น้อยกว่า 20,000 บาท/ปี ให้กลุ่มมีอำนาจในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ ให้กลุ่มมีอำนาจในการวัดผลอย่างแท้จริง ให้กลุ่มมีอำนาจในการจัดซื้อวัสดุ ควรมีส่วนงานกลุ่มที่แน่นอน การช่วยเหลือกันในเรื่องวัสดุ-อุปกรณ์และบุคลากรยังขัดกับระเบียบควรหาทางแก้ไข กลุ่มควรมุ่งแก้ปัญหาทางวิชาการอย่างแท้จริง และที่สำคัญคือ ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ (24 : 1-9)

ศูนย์พัฒนานโยบายการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดองค์การและระเบียบบริหารโรงเรียนประชาบาล" ใน การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาผลของการจัดรูปแบบการบริหาร 2 รูปแบบ คือรูปแบบที่ 1 ใช้วิธีรวมโรงเรียนประชาบาลตั้งแต่ 2 โรงเรียนขึ้นไปแล้วใช้ครูใหญ่หัวหน้าวิชาเขตรับ

ผิดชอบการบริหารงาน อีกรูปแบบหนึ่งคือการรวมโรงเรียนตั้งแต่ 3 โรงเรียนไปเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียน มีประธานกลุ่มและกรรมการบริหารกลุ่มรับผิดชอบการดำเนินงาน โรงเรียนทดลองในโครงการนี้มีจำนวน 253 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตจังหวัดสระบุรี 118 โรงเรียน และโรงเรียนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 135 โรงเรียน ระยะเวลาในการทดลอง 2 ปี แล้วใช้วิธีการเปรียบเทียบกับโรงเรียนกลุ่มควบคุม ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารใหม่ทั้ง 2 รูปแบบ ทำให้ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ในโรงเรียนได้มีโอกาสวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน เช่น การทำประมวลการสอน การทำข้อสอบร่วมกัน ช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆร่วมกัน และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อครบ 2 ปี ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โรงเรียนที่เคยมีคุณภาพการเรียนในระดับต่ำ สามารถยกระดับผลการเรียนให้สูงขึ้น ในด้านความร่วมมือปรากฏว่าระบบการบริหารกลุ่มแบบใหม่นี้ เปิดโอกาสให้ภายในกลุ่มได้มีการแลกเปลี่ยนครู แบบเรียน ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอน มีการหมุนเวียนครูไปช่วยสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลน โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ระบบการบริหารโรงเรียนแบบกลุ่มโรงเรียนสามารถแก้ปัญหการบริหารและปัญหาทางวิชาการได้เป็นอย่างมาก (25 : 69-73)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่า ในส่วนที่เป็นงานวิจัยที่ใช้เทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบ นั้น นักวิจัยพยายามนำเทคนิคการประเมินผลอย่างมีระบบมาใช้ในการวิจัยเชิงประเมิน แนวทางในการเลือกแบบจำลองการประเมินก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของโปรแกรมที่จะประเมิน หรือในบางครั้งก็ยึดเอาจุดประสงค์ของโปรแกรม ความต้องการของเจ้าของโปรแกรม หรือไม่ก็ความต้องการของผู้วิจัยเองเป็นสำคัญ ในลักษณะเช่นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาที่น่าคิดประการหนึ่ง คือ รูปแบบของการประเมินจะมีผลต่อผลการประเมินหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ หากเราพิจารณาที่มาของรูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบ จะเห็นว่า นักประเมินผู้กำหนดรูปแบบการประเมินนั้น ได้อาศัยเทคนิคเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาเกี่ยวข้อง ด้วยการพิจารณาว่าระบบกิจกรรมใดก็ตามจะต้องประกอบด้วย ปัจจัย กระบวนการจัดกระทำกับปัจจัย และผลผลิต โดยที่ทั้ง 3 ส่วนนี้จะต่อเนื่องกันตามลำดับ (26 : 1) และจากการมองระบบกิจกรรมใดๆในลักษณะเช่นนี้ ทำให้เกิดวิธีการประเมินอย่างมีระบบขึ้น โดยนักประเมินแต่ละท่านได้พยายามกำหนดรูปแบบการประเมินที่สมเหตุสมผล (Rational Procedures) เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูล และจัดกระทำกับข้อมูล อันจะส่งผลต่อการสรุปผลและการนำผลการ

ประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ (Decision Making) (27 : 11) โดยนัยนี้ จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบจะเกี่ยวข้องกับระบบกิจกรรมในระดับใด ระดับหนึ่ง และผลการประเมินก็จะเกี่ยวข้องกับระดับการตัดสินใจที่ต่างกันไป การเลือก ใช้รูปแบบการประเมินก็ต้องพิจารณาความสมเหตุสมผล เป็นหลัก สำหรับในส่วนที่เป็น งานวิจัยที่ทำการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับระบบงานของกลุ่มโรงเรียนนั้น จากตัวอย่างงาน วิจัยที่กล่าวมาจะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมาย ที่จะศึกษา แล้วทำการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลข้อมูลที่ได้มา ซึ่งถือเป็นการศึกษาระบบงาน ของกลุ่มโรงเรียนในบางลักษณะ บางระดับ เท่านั้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งประเมินกิจกรรมของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของการประเมิน โครงการที่ดีในบาง ลักษณะ คือ ควรมีความเที่ยงและความตรง อีกทั้งสามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างครอบ-คลุมครบถ้วน มีความสะดวก ประหยัด และคุ้มค่า (12 : 76-77) ในขณะเดียวกันก็ คำนึงถึงการนำผลการประเมินไปใช้อีกด้วย โดยอาศัยสถานภาพการเป็นสมาชิกในเขต ของกลุ่มโรงเรียน สำหรับในแง่ของการเลือกใช้แบบจำลองการประเมินนั้น ได้เลือก ใช้แบบจำลองเดาน์ทีแนนซ์ของสเติ๊กเป็นรูปแบบในการประเมิน โดยพิจารณาความเหมาะ-สมในแง่ที่ว่า เป็นแบบจำลองที่มุ่งใช้เกณฑ์ภายนอก (External Criteria) ใน การพิจารณาตัดสิน อีกทั้งพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมการดำเนินงานในลักษณะของกลุ่มโรง-เรียนนี้ เป็นกิจกรรมที่มีขอบข่ายกว้างมาก ในขณะที่งานวิจัยเชิงประเมินเป็นกิจกรรมที่มี ความเฉพาะเจาะจงสูง (Specific) ดังนั้นการเลือกใช้แบบจำลองการประเมิน ควรจะเป็นแบบจำลองที่มีความยืดหยุ่น สามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม พร้อมกันนี้ ก็เห็นว่าการประยุกต์ใช้แบบจำลองในลักษณะนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำแบบจำลองนี้ ไปใช้ในการประเมินกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในโอกาสต่อไปได้อีกด้วย